

fælde kan en konkret vurdering føre til, at f.eks. antallet af betjente (og muligheden for assistance) over for antallet af ordenskrænkerer tilsiger, at der alene må anvendes almindelig fysisk magt. Politiets vurdering foretages imidlertid ofte i pressede situationer, og der må derfor tillades politiet en betydelig margin ved udøvelse af det konkrete skøn.

Bestemmelsen retter sig endvidere mod den faktiske brug af magtmidler. Selv om det i en given situation er forsvarligt at anvende f.eks. stav, gas eller skydevåben, vil det ikke være forsvarligt at slå ukontrolleret med stav eller at bruge en uforholdsmæssig stor mængde gas, ligesom der normalt kun må afgives skud i en situation, hvor den pågældende polititjenestemand har kontrol over skudretningen.

Efter bestemmelsen må magt "alene ske med midler og i en udstrækning, der står i rimeligt forhold til den interesse, der søges beskyttet." Hermed præciseres de krav til politiets magtanvendelse, der følger af udtrykkene nødvendig og forsvarlig i en situation, hvor der er grundlag for at anvende magt. Der skal således være et rimeligt forhold mellem den konkrete magtanvendelse og det beskyttede gode. Der kan derfor være tilfælde, hvor politiet må afstå fra at gennemtvinge en myndighedshandling, fordi dette vil kræve en magtanvendelse, som ikke står i forhold til formålet med handlingen. På den anden side er der ikke absolutte grænser for magtanvendelsen. Hvis en person er ved at begå et drab, og dette kun kan undgås ved at affyre et potentielt dræbende skud mod den pågældende, vil dette være tilladt.

Bestemmelsens 2. pkt. fremhæver, at det skal indgå i vurderingen af forsvarligheden, om magtanvendelsen indebærer risiko for, at udenforstående kan komme til skade. Risikoen for udenforstående vil således kunne medføre, at en ellers nødvendig og forsvarlig magtanvendelse i den konkrete situation vil være uforsvarlig, eller at der vil være særlige restriktioner for anvendelsen af magtmiddel, f.eks. at en hund ved søgning efter en flygtende gerningsmand må føres i line, fordi der er små børn i nærheden.

§ 16, stk. 2, fremhæver, at enhver magtanvendelse skal være så skånsom, som omstændighederne tillader, og således at eventuelle skader begrænses til et minimum. Hermed understreges, at politiet skal udøve den faktiske magtanvendelse på en sådan måde, at der forvoldes mindst mulig skade, herunder at magtmidler som skydevåben og stav som udgangspunkt skal rettes mod ikke-vitale legemsdele.

Skånsomhed omfatter også et krav om diskretion. I det omfang antallet af anholdte eller omstændighederne ved politiforretningen i øvrigt ikke taler afgørende

imod, vil politiet således skulle søge at undgå, at f.eks. personer, der er ilagt håndjern, ligger på gaden.

Der henvises i øvrigt til pkt. 6.2. og 6.3. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Særlige bestemmelser om visse magtmidler

Til § 17

Lovforslagets § 17 indeholder særlige regler om politiets anvendelse af skydevåben.

Bestemmelserne er i vidt omfang en videreførelse af de eksisterende regler i Rigspolitechefens Kundgørelse II, nr. 38, af 18. februar 1998 om politiets brug af skydevåben.

Skydevåben omfatter alle politiets tjenestevåben, som kan skyde med skarp ammunition, og bestemmelsen omfatter således både pistol og maskinpistol.

§ 17, stk. 1, indeholder en udtømmende opregning af de situationer, hvor skydevåben må anvendes som magtmiddel. Bestemmelsen indeholder en præcisering og indskrænkning i forhold til de situationer, der er nævnt i § 13. De nævnte situationer svarer til, hvornår der efter den gældende administrative regulering er adgang til at anvende skydevåben. Herudover følger det udtrykkeligt af bestemmelsen, at skydevåben kan anvendes i nødhjælpstilfælde, når betingelserne for anvendelse af skydevåben i øvrigt er opfyldt.

Bestemmelsen omfatter den faktiske afgivelse af skud, herunder varselsskud, samt advarsler og andre tilkendegivelser om afgivelse af skud. Politiet må således ikke – mundtligt eller ved sin blotte optræden – bevidst give indtryk af, at skud vil blive afgivet, medmindre betingelserne i bestemmelsen er opfyldt.

Det beror på en konkret vurdering af den enkelte polititjenestemandes håndtering af sit våben eventuelt sammenholdt med den pågældendes udtalelser, hvornår der foreligger en tilkendegivelse om anvendelse af skydevåben.

Bestemmelsen omfatter ikke situationer, hvor et skydevåben alene anvendes som slagvåben.

Stk. 1, nr. 1, bestemmer, at skydevåben kan anvendes med henblik på at afværge et påbegyndt eller overhængende farligt angreb på person.

Et overhængende angreb omfatter i forhold til det påbegyndte angreb det tidsmæssigt fjernere, men dog sikre angreb, f.eks. aktivering af en tidsindstillet bombe eller lignende.

Angrebet skal være farligt. Det vil sige, at angrebet skal indebære eller formodes at indebære fare for den angrebne persons liv eller fare for, at den pågældende pådrager sig alvorlige helbredsskader. Dette vil navnlig være tilfældet, hvis angriberen er bevæbnet med